

אריק איינשטיין
 3.1.1939 - 26.11.2013
 Arik Einstein

”עוף גוזל, חתוך את השמיים...”

אפיק ושות'

אפיק ושות'. עורכי דין ונוטריון
 AFIK & CO. ATTORNEYS AND NOTARY

גיליון 140: 27 נובמבר, 2013

הגיליון המקצועי הדו שבועי של אפיק ושות', עורכי דין ונוטריון
 החשמונאים 103, ת.ד. 20144 תל אביב- יפו 6120101, טלפון 03-609.3.609 פקס 03-609.5.609

תוכן עניינים

אפיק ושות' מברכת את כלל מנויי מגזין זה בברכת חג חנוכה שמח ונפרדת בצער רב מאריק איינשטיין, מגדולי האמנים של ישראל (3 ינואר, 1939 – 26 נובמבר, 2013)

1. **תוכנית הרדיו "יום הדין" ברדיו הבינתחומי בהנחיית צוות אפיק ושות'**
 קישור לתוכנית "יום הדין" בהנחיית עו"ד יניב פרידהוף ועו"ד שירה פורת ממשרד אפיק ושות'
2. **מאמר: איך נמנעים מלהפוך מחלוקת לגיטימית בחברה לסכסוך משפטי מיותר**
 מאמר בנושא סכסוכים בין בעלי מניות ודרך פתרוןם מאת עו"ד יניב פרידהוף, משרד אפיק ושות'
3. **עדכוני תאגידים, הגבלים עסקיים וניירות ערך:**
א. ללא פעולות מנע גם פעולות עובד שחרג מהרשאה עשויה לחייב בפלילים תאגיד ונושאי משרה בו
 כלכלי ת"א: אחריות תאגיד לפעולות נושאי המשרה תלויה בפעולות פיקוח ומניעה; לאחריות לא נדרשת טובת הנאה לתאגיד.
ב. היעדר הגינות בחיי מסחר לא יצדיק בהכרח הרמת מסך
 שלום ב"ש: הרמת מסך תתאפשר במקרים מצומצמים; לא כל חוסר תום לב יצדיק הרמת מסך.
ג. בעל תפקיד מטעם בית המשפט חייב לפעול בגילוי מלא כחלק מחובות האמון שלו
 מחוזי ת"א: בעל תפקיד מטעם בית המשפט חב חובות זהירות ואמון וחייב בגילוי מלא ולא להעדיף נושה אחד על אחרים
4. **עדכוני משפט מסחרי, זכויות יוצרים ועבודה:**
א. פרסום יצירה באתר המאפשר שימוש חופשי בה לא מבטל זכויות היוצרים
 שלום ת"א: פרסום יצירה באתר אינטרנט המאפשר שימוש חופשי כפוף לתנאי השימוש באתר לרבות מתן קרדיט למחבר המאמר
ב. ניתן לבטל חוזה שהופר גם אם שיקולי כדאיות הם שעומדים מאחורי ביטול חוזה
 מחוזי ת"א: הפרת הסכם מזכה בסעד ביטול; העובדה שהסכם היה הפסדי לא הופכת הביטול חסר תום לב.
5. **עדכוני מקרקעין:**
בית המשפט שלל זכאות לדמי תיווך מחברת תיווך שהעסיקה אדם שאינו מתווך מורשה
 שלום ת"א: נדחתה תביעת חברת תיווך לדמי תיווך היות ועובד החברה אינו מתווך מורשה

רשימת התפוצה של משרד אפיק ושות', עורכי דין ונוטריון, מופצת אחת לשבועיים לקהל של כ 3,200 איש וכוללת פרסומים מקצועיים תמציתיים בנושאים משפטיים המעניינים את הקהילה העסקית והינם בתחומים בהם עוסק המשרד. להסרה מרשימת התפוצה או הצטרפות יש לשלוח מייל לכתובת newsletter@afiklaw.com ובכותרת לכתוב "אנא הסירו/צפרו אותי לרשימת התפוצה". ניתן להעביר עדכון זה לכל אדם ובלבד שיועבר בשלמותו ולא נעשה כל שינוי בטקסט. אין האמור בעדכון זה מהווה ייעוץ משפטי ובכל נושא מומלץ לפנות למשרדנו על מנת שהעובדות תיבחנה היטב בטרם תתקבל החלטה כלשהי.
 למאגר פרסומים קודמים: <http://www.afiklaw.com>

החל מתחילת מאי 2013, מידי חמישי בשעה 11:00 משודרת ברדיו הבינתחומי התכנית "יום הדין" עם עו"ד יניב פרידהוף ועו"ד שירה פורת ממשרד אפיק ושות' - שעה קלה על משפט, עסקים ומה שביניהם.

א. לתכנית המלאה מיום 14 נובמבר, 2013, ניתן להאזין בקישור הבא:

<http://youtu.be/XSrvHcPbasQ>

בתכנית הפעם, תוכנית 26 – על חובת ההקפדה על שוויון בין מציעים במכרז, על מקום עבודה שהתרחק זיכה את העובד בפיצויים, איך מחלוקת בין בעלי מניות הופכת ברגע לסכסוך משפטי גדול, נזיפה של בית המשפט לרשות השידור על גבייה ביתר.

ב. לתכנית המלאה מיום 21 נובמבר, 2013, ניתן להאזין בקישור הבא:

http://youtu.be/gGIHfVC_Rk

בתכנית הפעם, תוכנית 27 – על התנגדות מקורית לקיום צוואה בטענה כי "עיראקים לא מכינים צוואות", על רלוונטיות צווי איסור פרסום בעידן האינטרנט, וראיון עם עו"ד נועה בן אריה על הצעת חוק ממשלתית להשעיית ראשי ערים שהוגש נגדם כתב אישום.

2. מאמר בנושא: איך נמנעים מלהפוך מחלוקת לגיטימית בחברה לסכסוך משפטי מיותר

מצ"ב מאמר הדן בנושא מחלוקות לגיטימיות בין בעלי מניות בחברה, וכיצד אלו עשויות להפוך, אם לא מנהלים אותם בצורה הטובה ביותר, לסכסוכים הרי אסון לחברה בבתי משפט. את המאמר ניתן למצוא בקישור:

<http://www.afiklaw.com/files/articles/a140.pdf>

עו"ד יניב פרידהוף הינו עורך דין במשרד אפיק ושות' (www.afiklaw.com) ועוסק בעיקר בתחום העסקאות הבינלאומיות, מיזוגים ורכישות, תאגידים וליטיגציה מסחרית ואף משמש כעוזר הוראה במרכז הבינתחומי בהרצליה.

א. ללא פעולות מנע גם פעולות עובד שחרג מהרשאה עשויה לחייב בפלילים תאגיד ונושאי משרה בו [ת"פ 23842-11-11 מדינת ישראל נ' לוי ואח' מדינת ישראל נ' אברהם לוי, 19.11.2013, המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו, כב' השופט חאלד כבוב]

בית המשפט נדרש לקביעות בנוגע לאחריות בתוך קבוצת חברות (קונצרן) במסגרת אישום פלילי בעניין רכישת אגרות חוב שלחברה ציבורית בהיקף נרחב על ידי בעל השליטה בקבוצה, ערב הרחבת סדרת אגרות החוב.

בית המשפט קבע כי בדיקה מיהו אורגן של חברה נעשית על פי מבחן היררכי-פונקציונאלי – על רקע הפעילות הספציפית בה בוצעו המעשים נבדק הן מיקומו של האדם בהיררכיה התאגידית והן תפקידו – כך, יכול ועובד מסוים מוסמך לבצע פעולה מסוימת ובהקשר הצר של פעולה זו הוא ייחשב כאורגן של החברה למרות שבפעילות השגרתית של החברה לא יראוהו ככזה. לעתים אף עובד שחרג מסמכויותיו עשוי לחייב את התאגיד, אך תיבחן מידת ידיעת התאגיד והאורגנים בתאגיד על פעילות זו ומידת הפיקוח ופעולות המנע שנקט התאגיד כדי למנוע מקרים אלה. כאשר תאגיד אינו יכול למנוע הישנות העבירה יפחת המקום להחיל עליו אחריות.

בית המשפט קבע, כי כאשר קונצרן מורכב מחברת אם וחברות בנות שאין להם עובדים או פעילות עצמאית וכולו מנוהל מחברה האם, האחריות היא מאוחדת לכל הקבוצה. להבדיל, כאשר אין לחברת האם שליטה מלאה בחברת בת או כאשר אורגן בחברה כלשהו בקבוצה ביצע פעולות להם הקבוצה עצמה היא הקורבן, לא נראה את כל החברות כקבוצה אחת. באותו הקשר נקבע כי אורגן של חברה הפועל לטובת הקבוצה בכללותה ולא לטובת חברה ספציפית בה הוא אורגן לא מפר את חובותיו לחברה.

בית המשפט הבהיר, כי כוונת מבצע העבירה להיטיב עם התאגיד בביצוע העבירה לא תמיד תהיה תנאי בלעדיו לא ניתן להטיל אחריות על התאגיד ולא נדרש גם כי מטרה זו תהיה המטרה היחידה לשמה בוצעה העבירה. בכל מקרה, אחריות של התאגיד תתקיים גם אם בפועל העבירה לא הטיבה עם התאגיד.

ב. היעדר הגינות בחיי מסחר לא יצדיק בהכרח הרמת מסך

[תא (ב"ש) 53351-01-11 צ'יקה בר בע"מ נ' טללי הנגב בע"מ, 29.10.2013, בית משפט השלום בבאר-שבע, כב' השופט ישעיהו טישלר]

חברה רכשה ציוד מחברה אחרת וסירבה לשלם את מלוא התמורה. היות ושתי החברות אינן פעילות התבקשה הרמת מסך ההתאגדות וחייב מנהל החברה באופן אישי.

בית המשפט סירב להרים מסך תוך שהבהיר, כי המגמה הרווחת בדיני החברות כיום מצמצמת עד מאוד את המקרים בהם ניתן להרים את מסך ההתאגדות. בית המשפט ירים את מסך ההתאגדות לצורך שמירה על הצדק או כאשר נוכח לדעת שהייתה הונאה או קיפוח של אדם, כאשר זו נעשתה בחוסר תום לב ותוך שימוש באישיות המשפטית הנפרדת של החברה. בענייננו, אמנם נטענו טיעונים פורמליסטים לעניין אי תשלום החוב, אולם גם אם היה מדובר בהתנהגות לא הגונה לא ניתן לומר שזו הייתה נגועה בניסיון הונאה. בחיי המסחר, גם אם המצוי רחוק מהמצוי, אין הדבר מעיד בהכרח על חוסר תום לב המצדיק הרמת מסך.

ג. בעל תפקיד מטעם בית המשפט חייב לפעול בגילוי מלא כחלק מחובות האמון שלו

[פר"ק 2308/08 ופר"ק 2325/08 בעניין בורגר ראנץ מרכז (1983) בע"מ (בפירוק ובכינוס נכסים), 20.11.2013, בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו, כב' השופטת, ד"ר מיכל אגמון-גונן]

לבית המשפט המחוזי הוגש לאישור הסדר נושים שגיבשו מנהלים מיוחדים מטעם בית המשפט במסגרת הליך הבראה.

בית המשפט קבע כי בעל תפקיד שמונה על ידי בית המשפט הוא ידו הארוכה של בית המשפט ועליו החובה לפעול בזהירות, בתום לב ובאמון ותוך חובת זהירות לחברה, משתתפיה, נושיה, וצדדים שלישיים הבאים עמה במגע. בית המשפט קבע שמחובת האמון נגזרות החובה לאיסור על ניגוד עניינים והחובה לגלות גילוי מלא. רק גילוי מלא יאפשר לבית המשפט ולנהנים לבחון האם עמד בעל התפקיד בחובותיו. בית המשפט ביקר את התנהלות בעל התפקיד בכך שהסדר אינו מגלה גילוי מלא ומעלה חשש כי בעל התפקיד העדיף בעל חוב אחד על אחרים. כך, בית המשפט לא אישר בשלב זה את הסדר הנושים.

4. עדכוני משפט מסחרי, זכויות יוצרים ועבודה

א. פרסום יצירה באתר המאפשר שימוש חופשי בה לא מבטל זכויות היוצרים
[תא (ת"א) 17226-04-11 יעל אשד נ' יותר מחברים בע"מ, 03.11.2013, בית המשפט השלום תל אביב-יפו, כב' השופט גדעון גינת]

מאמר הוצג באתר אינטרנט של מחבר המאמר ובאתרי אינטרנט מקצועיים נוספים המאפשרים שימוש חופשי בחיבורים המפורסמים בו. חברה המפעילה מספר אתרי אינטרנט ועוסקת בריכוז תכנים המצויים באינטרנט ושליחתם לתיבות הדואר האלקטרוני של מנויי האתר, העתיקה את המאמר, ולאחר עריכת שינויים קלים (שינוי כותרת המאמר והוספת תמונות) פרסמה את המאמר באתר האינטרנט שלה והפיצה את המאמר למנוייה ללא אזכור שם מחברת המאמר ומבלי להציע למחברת כל תמורה בגין כך. החברה טענה, בין היתר, כי אין במעשיה כל פסול מאחר והמחברת עצמה פרסמה את המאמר באתרים המאפשרים לעשות שימוש חופשי במאמרים המפורסמים שם.

בית המשפט קבע, כי הופרה זכות היוצרים החומרית והמוסרית מכיוון שהמאמר הועתק והועמד לרשות הציבור בלא הסכמה. גם אם המאמר פורסם באתרי אינטרנט המאפשרים שימוש חופשי במאמר הדבר כפוף לתנאי השימוש של אתר האינטרנט ובכלל זה הקפדה על פרסום שם המחבר.

ב. ניתן לבטל חוזה שהופר גם אם שיקולי כדאיות הם שעומדים מאחורי ביטול חוזה
[עא (ת"א) 54085-03-12 שחל ראשל"צ רחובות שירותי רפואה נ' ביקורופא בע"מ, 12.11.2013, בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים, כב' סגן הנשיאה השופט ישעיהו שנלר, כב' השופט ד"ר קובי ורדי, כב' השופטת רות לבהר-שרון]

כשצד להסכם לא עמד בתנאיו ניצל זאת הצד השני כדי לבטל את ההסכם, אשר הפך ללא רווחי עבורו. בית המשפט חזר על ההלכה, כי ברגע שצד הפר את ההסכם, פתח בכך לצד השני את הפתח לביטול ההסכמים והצד השני רשאי לנצל אותו ולהודיע על ביטול ההסכם, גם אם הבסיס העיקרי (ואולי אף היחיד) המניע אותו לעשות כן הוא הרצון להשתחרר מעסקת הפסד. גם אם הצד המבטל הושפע משיקולי כדאיות העסקה בבואו לבטל את ההסכמים אין בכך כדי לפגוע בתום ליבו, כל עוד ההסכם אכן הופר.

5. עדכוני מקרקעין

בית המשפט שלל זכאות לדמי תיווך מחברת תיווך שהעסיקה אדם שאינו מתווך מורשה
[תאמ 56881-11-12 שבט אפרים בע"מ נ' דפנה בר שדה, 15.10.2013, בית משפט השלום בתל אביב-יפו, כב' השופט יעקב שקד]

בעוד שהחוק קובע כי לא יועסק אדם בתיווך במקרקעין, אלא אם כן הוא בעל רישיון מתאים או שהוא מועסק בתפקיד מנהלתי, חברת תיווך העסיקה אדם שאינו מתווך מורשה ותיווך בעסקה.

חברת התיווך טענה כי העובד הועסק בתפקיד מנהלתי בלבד וכי בכל מקרה פעל תחת הדרכתו של מתווך מורשה בחברה, אלא שבית המשפט קבע כי העובד לקח חלק פעיל ועיקרי בהליך התיווך וכי פעולותיו של העובד היו פעולות תיווך במקרקעין מובהקות ולכן דחה את תביעת חברת התיווך לדמי תיווך.

איך נמנעים מלהפוך מחלוקת לגיטימית בחברה לסכסוך משפטי מיותר / יניב פרידהוף, עו"ד¹

מחלוקות כתוצאה מחילוקי דעות בין בעלי מניות בחברה פרטית עשויים להעמיד את החברה בקשיים משמעותיים בתפקודה: אם בקבלת החלטות ואם בהתנהלות היומיומית שלה. בין השאר יכולות מחלוקות כאלה להביא למשבר אמון ולהעדר תקשורת המונעים מהחברה להמשיך לתפקד. כך, במקום להתמקד בפיתוח החברה ובהשאת רווחיה, מוצאים עצמם בעלי המניות לעיתים בהתכתשות חסרת מעצורים (ומיותרת) המובילה לעתים אף להליך משפטי שניתן היה להימנע ממנו.

כך למשל, במקרה שנידון לאחרונה בבית המשפט הסתיים סכסוך פשוט בין בעלי מניות בחברה בדרך אחרת: כחלק מאותו הסכסוך הוחלפו בין בעלי מניות המכהנים גם כדירקטורים בחברה, בתפוצה של כלל בעלי המניות, תכתובות מיילים בהן הועלו טענות קשות כנגד אחד מהם, כאשר הטענה העיקרית הייתה בעניין ייחוס לו של מעשי תרמית והונאה. בעל המניות שנפגע הגיש תביעת לשון הרע אשר הסתיימה בקביעה של בית המשפט כי הוא זכאי לפיצויים. מה קרה לחברה באותה עת? פסק הדין אינו עוסק בכך, אך ניתן להניח שההליך לא סייע לשגשוגה.

בית המשפט הבהיר, כי גם למחלוקות כלכליות חריפות ככל שיהיו חייבים להיות גבולות על מנת שלא ימצאו עצמם בעלי מניות בחברה משקיעים את זמנם וכספם בהליכים משפטיים מיותרים במקום להשקיע את אותם זמן ומשאבים בניהול החברה. פניה לערכאות משפטיות גוררת אחריה השלכות הרות גורל בחיי החברה מכיוון שהמחלוקת שהגיעה לפתחו של בית המשפט נחשפת לעיני כל בהחלטות או פסקי דין אשר מפורסמים, ואלו עשויים בסבירות גבוהה להבריח משקיעים פוטנציאליים מלהשקיע בחברה כזו ולהבריח לקוחות, ספקים ואף עובדים.

פתרון סכסוכים כאלו יכול להיעשות מראש או בדיעבד. בשני המקרים, מומלץ לבעלי המניות להיעזר במומחה בתחום זה. פתרון מראש יכול להתבצע באמצעות יצירת הסכם בעלי מניות באמצעות מומחה בתחום, אשר יסדיר באמצעות הסכם, ובשלב בו הצדדים אינם מסוכסים, את יחסי הכוחות בחברה ויתווה את הדרך המוסכמת על הצדדים כיצד להתמודד עם מחלוקות אפשריות בחיי החברה, ככל שאלה ייווצרו. פתרון בדיעבד יכול להיות על ידי פנייה לגורמים מחוץ לכותלי בית המשפט, אשר יסייעו לצדדים במציאת הפתרון הראוי ללא הסכנה בחשיפת פרטי הסכסוך, כפי שיקרה בפנייה לערכאות. במקרים רבים עורך הדין המלווה את החברה או רואה החשבון שלה עשויים להיות גורם ממתן ומגשר באשר הם אנשי אמון של כל הצדדים. אם אלה אינם יכולים לסייע רצוי לבחון אמצעי יישוב סכסוכים פרטיים כגון מנגנוני גישור או בוררות. גם אמצעים מהירים יחסית ובעיקר "שקטים" אלה עשויים להביא את המחלוקת לפתרון מהיר ויעיל תוך מזעור הנזקים האפשריים לכל הצדדים המעורבים ובעיקר לחברה.

כך, דווקא בשלב בו היחסים בין בעלי המניות בחברה טובים מומלץ לפעול לקיבועם באמצעות הסכם בעלי מניות מקיף ויסודי אשר יסדיר גם את אופן ניהול המחלוקות בחברה ואשר ינוסח על ידי גורם משפטי הבקיא הן במיזוגים ורכישות והן בסכסוכים בין בעלי מניות. כך, גם אם תתעורר מחלוקת חריפה בחברה יופעלו המנגנונים המצויים בהסכם בטרם תמצא עצמה מחלוקת פעוטה ברת פתרון, בין כתלי בית המשפט – מחלוקת בה המרוויחים היחידים יהיו עורכי הדין של הצדדים.

¹ עו"ד יניב פרידהוף הינו עורך דין במשרד אפיק ושות', העוסק בין היתר במשפט המסחרי, מיזוגים ורכישות ודיני חברות. אין בסקירה כללית זו משום ייעוץ משפטי כלשהו ומומלץ להיוועץ בעורך דין המתמחה בתחום זה בטרם קבלת כל החלטה בנושאים המתוארים בסקירה זו.